

**Витяг з протоколу № 11
засідання кафедри історії України і методики викладання історії
від 16 травня 2025 р.**

1. Обговорення проєкту освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» першого (бакалаврського) рівня підготовки фахівців вищої освіти галузі знань А «Освіта», спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.03 Історія та громадянська освіта та шляхів підвищення якості освітнього процесу.

Присутні: проф. Райківський І.Я.,
доценти Галицька-Дідух Т.В.,
Дрогомирецька Л.Р, Єгрешій О.І.,
Кобута С.Й., Королько А.З.,
Міщук А.І., Паска Б.В.,
проф. Пилипів І.В., ас. Савчук Б.Р.,
ст. лаб. Палійчук І.І.

Запрошені:
стейкхолдери і фахівці-педагоги
спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист,
заступник директора Богородчанського ліцею № 1
імені Олекси Гірника
Богородчанської селищної ради Бугера Н.О.,
вчитель історії та громадянської освіти
Крихівецького ліцею
Івано-Франківської міської ради Перегінець О.І.
здобувач освіти спеціальності
014 Середня освіта (Історія) ОР «Бакалавр» Трінчук В.О

На початку засідання головуючий, завідувач кафедри проф. Райківський І.Я. повідомив, що була сформована робоча група для перегляду освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А «Освіта», спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.03 Історія та громадянська освіта, до якої ввійшли діючі члени групи кадрового забезпечення освітньої програми, провідні фахівці галузі, здобувачі вищої освіти, випускники освітньої програми. У рамках оновлення ОПП здійснювався аналіз їх актуальності та оцінювання достатності наявних ресурсів, визначення профілю й освітнього змісту освітніх програм, визначалися форми їх удосконалення. На початку квітня 2025 р. проєкт освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» першого

(бакалаврського) рівня підготовки фахівців вищої освіти галузі знань А «Освіта», спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.03 Історія та громадянська освіта був оприлюднений на сайті навчально-методичного відділу університету для громадського обговорення.

Проф. Райківський І.Я. надав слово доценту кафедри, гаранту освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» першого (бакалаврського) рівня доц. Корольку А.З. для ознайомлення з процедурою та етапами оновлення ОПП. Королько А.З. відзначив, що розпорядженням декана факультету історії, політології і міжнародних відносин Гурака І.Ф. 7 квітня 2025 р. затверджена робоча група з розробки ОПП. До її складу увійшли члени проєктної групи спеціальності, роботодавці, провідні фахівці-педагоги, здобувачі вищої освіти. Королько А.З. зауважив, що робоча група розробила профіль і компоненти освітньої програми, здійснила перевірку збалансованості та реалістичності програми, повноту документального забезпечення та відповідність освітньої програми Ліцензійним умовам. Робоча група намагалася врахувати зауваження та побажання експертної групи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, яка здійснювала акредитаційну експертизу освітньої програми 24–26 березня 2025 р. Після оприлюднення проєкту ОПП на сайті навчально-методичного відділу університету для громадського обговорення також було враховано низку побажань та рекомендацій членів Галузевої експертної ради галузі знань А «Освіта» Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, оприлюднені наприкінці квітня 2025 р.

Королько А.З. виокремив такі елементи перегляду ОП:

в ОП враховано вимоги законодавства, зокрема наказ МОН України «Про затвердження Переліку предметних спеціальностей ...» від 04.03.2024 р. №260 (щодо назви предметної спеціальності в ОП);

враховано Постанову Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 30.08.2024 р. № 1021;

враховано зміни до Закону України «Про вищу освіту» від 23.04.2024 р. (набрали чинності 16.08.2024 р.) щодо опису ОП (стаття 9-1 «Освітні програми»);

враховано наказ МОН України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» від 13.06.2024 р. №842 та розпорядження ПНУ імені Василя Стефаника «Про оновлення освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» від 11.02.2025 р. №32-р в ОП введено загальну компетентність (ЗК) 12 («Здатність ухвалювати рішення та діяти із дотриманням принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності») та програмний результат навчання 4 («Демонструвати громадянську позицію, дотримуватися етичних норм, принципів академічної доброчесності, прав людини, верховенства права та демократичних цінностей»);

враховано наказ ПНУ імені Василя Стефаника №390 від 09.05.2025 р. «Про введення в дію освітніх програм за новим переліком галузей знань і спеціальностей» та Додаток 1 до цього наказу (змінено код і найменування спеціальності та код і назва предметної спеціальності);

враховано наказ ПНУ імені Василя Стефаника №304 від 15.04.2025 р. «Про включення базової загальновійськової підготовки до освітніх програм університету» (включено ОП освітню компоненту «Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських»);

переглянуто й конкретизовано РН/ПРН з урахуванням специфіки предметної спеціальності/області ОП;

враховано Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затверджений наказом МОН України від 29.08.2024 р. № 1225;

переглянуто структурно-логічну схему ОП з урахуванням зауважень експертної групи та Галузевої експертної ради, зокрема забезпечено належну підготовку вчителя в частині громадянської/ громадянознавчої складової (введено ОК19 «Громадянська освіта», змінено назву ОК23 з «Методика навчання суспільствознавчих предметів» на «Методика навчання громадянської освіти і правознавства», змінено назву ОК35 з «Курсова робота з методики навчання

історії» на «Курсова робота з методики навчання історії та громадянської освіти» та ін.);

передбачено виконання курсової роботи з історії та курсової роботи методики навчання історії та громадянської після опанування більшої частини основних курсів історії (здійснено відповідні зміни у структурно-логічній схемі ОП);

переглянуто Матрицю відповідностей в ОП, а також РПНД щодо спроможності кожного ОК забезпечити своїм змістом ті або інші компетентності і ПРН;

введено низку обов'язкових освітніх компонент до ОП (ОК19 «Громадянська освіта», ОК26 «Інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності», ОК28 «Вікова фізіологія та шкільна гігієна», ОК29 «Інклюзія в освіті») та знято написання здобувачами вищої освіти дипломної (бакалаврської) роботи;

здійснено зміни у назвах окремих ОК, в тому числі з урахуванням стандарту та обсягу викладання дисциплін у закладах загальної середньої освіти (замість двох окремих ОК «Основи археології» та ОК «Історія стародавнього світу» – одна ОК12 «Основи археології та історія стародавнього світу»; замість двох окремих ОК «Історія України (1914–1945 рр.)» та ОК «Історія України (1945 р. – до сьогодення)» – одна ОК11 «Новітня історія України (1914 р. – до сьогодення)»; замість двох окремих ОК підсумкової Атестації «Атестація (комплексний екзамен)» і «Атестація (захист роботи)» – одна ОК61 «Атестація (комплексний екзамен)»; змінено назву ОК23 з «Методика навчання суспільствознавчих предметів» на «Методика навчання громадянської освіти і правознавства»; змінено назву ОК34 з «Теорія і методика наукових досліджень, основи академічного письма» на «Теорія і методика наукових досліджень, основи академічного письма та академічна доброчесність»; змінено назву ОК35 з «Курсова робота з методики навчання історії» на «Курсова робота з методики навчання історії та громадянської освіти»; змінено назву ОК36 з «Курсова робота з історії України і всесвітньої історії» на «Курсова робота з історії»);

переглянуто структурно-логічно схему в частині організації та проведення навчальної практики в закладах освіти (ознайомлюючої) та забезпечено необхідні попередні знання і навички здобувачів вищої освіти для її проходження (перенесено проходження цієї практики з першого у третій семестр);

зважаючи на особливість освітньої програми, де передбачено здобуття додаткових фахових компетентностей у галузі історичного краєзнавства та формування навичок організації гурткової роботи, що сприяє підвищенню професійної кваліфікації педагогічних кадрів, у ній реалізується виробнича історико-краєзнавча практика в закладах позашкільної освіти (ОК38). Вона спрямована на формування умінь організовувати і проводити історико-краєзнавчі заняття, розвивати дослідницькі навички учнів та виховувати патріотичну свідомість через активне залучення до вивчення і збереження культурної спадщини рідного краю, її обсяг збільшено з 3 до 6 кредитів ЄКТС;

ще одна особливість освітньої програми полягає в інтеграції інноваційних освітніх технологій у зміст і методи навчально-виховного процесу закладів загальної середньої освіти, що забезпечує його ефективність, а також у практичній спрямованості підготовки майбутніх учителів, здатних адаптуватися до сучасних викликів освітнього середовища (з урахуванням побажання експертної групи НАЗЯВО). Тому для цього в окремих ОК уведені (частково або повністю) практичні заняття (ОК20 «Вступ до спеціальності», ОК22 «Методика навчання історії», ОК23 «Методика навчання громадянської освіти і правознавства», ОК25 «Сучасні освітні технології», ОК26 «Інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності», ОК29 «Інклюзія в освіті», ОК30 «Історичне краєзнавство, музеєзнавство», ОК31 «Організація позакласної гурткової роботи»);

у складовій ОП «Тип диплому та обсяг освітньої програми» увідповіднено правила/передумови вступу на ОП до Правил прийому у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, а також до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 р., затвердженого Наказом МОН України від 10.02.2025 р. №168 («... на базі ступеня «фаховий молодший

бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста), обсягом не більше ніж 60 кредитів ЄКТС»).

В обговоренні проєкту освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» першого (бакалаврського) рівня підготовки фахівців вищої освіти галузі знань А «Освіта», спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.03 Історія та громадянська освіта та шляхів підвищення якості освітнього процесу взяли участь викладачі кафедри історії України і методики викладання історії Райківський І.Я., Галицька-Дідух Т.В., Паска Б.В., Міщук А.І., Єгрешій О.І., студентка II курсу спеціальності «Середня освіта (Історія)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Трінчук В.Я., спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, заступник директора Богородчанського ліцею № 1 імені Олекси Гірника Богородчанської селищної ради Бугера Н.О., вчитель історії та громадянської освіти Крихівецького ліцею Івано-Франківської міської ради Перегінець О.І.

І.Я. Райківський подякував за висловлені судження і міркування викладачів, педагогів і здобувачів освіти та висловив сподівання, що викладачі, які забезпечують ОПП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, дотримуватимуться виконання цих побажань. Завідувач кафедри виніс на голосування – затвердити перегляд проєкту освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» першого (бакалаврського) рівня підготовки фахівців вищої освіти галузі знань А «Освіта», спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.03 Історія та громадянська освіта. Проєкт ОПП «Середня освіта (Історія)» першого (бакалаврського) рівня учасниками розширеного засідання кафедри одноголосно підтримано.

Насамкінець, проф. Райківський І.Я. подякував усім учасникам розширеного засідання кафедри історії України і методики викладання історії. Зустріч відбулася в конструктивній і діловій атмосфері, оскільки всі присутні

зійшлися в тому, що ми робимо спільну справу – на високому рівні намагаємося готувати фахівців – вчителів-бакалаврів історії та громадянської освіти, нашу гідну зміну і майбутнє сучасної України.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити проєкт освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» першого (бакалаврського) рівня підготовки фахівців вищої освіти галузі знань А «Освіта», спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.03 Історія та громадянська освіта.

У голосування брали участь викладачі кафедри історії України і методики викладання історії.

Результати відкритого голосування:

за – 10,

проти – немає,

утрималося – немає.

Завідувач кафедри

Секретар

Ігор РАЙКІВСЬКИЙ

Іванна ПАЛІЙЧУК